

ВОДИЧ КРОЗ СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ

ACT NOW

With funding from

 Austrian
Development
Cooperation

Brot
für die Welt

ЧОВЕКОЉУБЉЕ
ДОБРОТВОРНА ФОНДАЦИЈА
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Издавач:
ЧОВЕКОЉУБЉЕ, ДОБРОТВОРНА ФОНДАЦИЈА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

За издавача:
Мр Драган М. Макојевић

Аутор:
Надежда Милићевић

Рецензент:
Илија Радовановић, Човекољубље

Штампа:
Агенција за издаваштво Бернар

Тираж:
1.500

Водич је резултат рада на пројекту
Подршка борби против маргинализације младих у Србији у периоду пандемије COVID-19 - ACT NOW

Овај водич настао је уз финансијску подршку
Аустријске развојне сарадње

У Београду, 2022

2022

На основу Закона о забрани дискриминације (Сл.гласник РС,бр.22/2009 и 52/2021) уређује се општа забрана дискриминације ,облици и случајеви дискриминације као и поступци заштите од дискриминације.

ЧЛ.1:Изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснивају на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским и политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, полним карактеристикама, нивоом прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима.

ЧЛ.3:Свако има право да га надлежни судови и други органи јавне власти Републике Србије ефикасно штите од свих облика дискриминације.

- Лице које је претрпело било који облик дискриминације се обраћа Поверенику за заштиту равноправности са седиштем у Београду који пружа информације и саветује о остваривању права и заштити од дискриминације,поступа по притужбама због дискриминације ,подноси тужбе због повреде права у своје име а за рачун дискриминисаног лица и подноси захтев за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација.Поступак се покреће подношењем притужбе Поверенику са доказима о претрпљеном акту дискриминације.

У остваривању права из области социјалне заштите, као и код остваривања осталих права у потпуности се примењују одредбе Закона о забрани дискриминације.

Права и услуге у социјалној заштити које се финансирају из буџета Републике

Новчана социјална помоћ припада појединцу односно породици која својим радом, приходима од имовине или из других извора остварује приходе мање од износа новчане социјалне помоћи утврђене законом.

Захтев за ову врсту помоћи се подноси Центру за социјални рад коме појединац или породица припадају према месту пребивалишта.

Као и сви захтеви за права која се остварују у центру за социјални рад, подразумева да право остварују лица која живе на територији града Краљева, која имају важећу личну документацију, личну карту као и пратећу документацију. Лице се обраћа пријемној канцеларији, где се на основу усмереног интервјуа, проценује и даје савет, коју врсту права лице може да оствари а у складу са тим и потребну документацију.

Већина доказа се прибавља по службеној дужности изузев личне документације, медицинских доказа који се не могу прибавити другачије, већ лично.

Додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица припада појединцу (дете, млада, одрасла и старија особа) који због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању не може да задовољи своје основне животне потребе без помоћи и неге другог лица (кретање, облачење, одржавање хигијене итд). Захтев подноси појединци или чланови породице, Центру за социјални рад коме припадају према месту пребивалишта.

Туђа нега преко центра за социјални рад припада лицима која немају други правни основ (тј. не могу остварити ово право преко друге институције) и може бити основа или увећана. Увећана туђа нега је право које остварују лица која имају телесно оштећење 100% по једном основу или најмање по 2 основа 70 и више %.

Увећани додатак преко Центра за социјални рад остварују и лица која основну туђу негу примају преко Фонда ПИО, док разлику до увећаног износа остварују у Центру за социјални рад, уколико испуњавају наведене услове, оцене степене телесног оштећења.

Закон је предвидео такође, да родитељи који негују децу са увећаном туђом негом више од 15 година, а немају своје приходе, у моменту када испуне старосни услов за пензију, а нису је стекли због неге болесног детета, могу остварити право на посебну новчану накнаду у износу минималне пензије.

Право на помоћ за оспособљавање за рад обухвата подршку у образовању и оспособљавању за рад и признаје се деци и младима са сметњама у развоју и одраслим особама са инвалидитетом које се, према психофизичким способностима и годинама живота, могу оспособити за одређени рад, а то право не могу да остваре по другом правном основу. Ово право остварује се преко Центра за социјални рад.

Услуге породичног смештаја у сродничку, хранитељску и другу породицу за децу и младе, одрасле и старије. Деци и младима се привремено, до завршетка редовног школовања, односно до навршене 26-те године живота, обезбеђују нега, заштита и услови за оптималан развој у породичном окружењу. Породични смештај за децу и младе обухвата и припрему за повратак родитељима, други стални животни аранжман и припрему за самосталан живот. Породичним смештајем одраслим и старијим особама омогућава се одржавање или побољшање квалитета живота. Одлуку о смештају доноси Центар за социјални рад.

Правилником о хранитељству објављеном у Службеном гласнику РС бр.66/2022 од 10.6.2022.године као посебан облик хранитељства је предвиђено ПОВРЕМЕНО ХРАНИТЕЉСТВО .Чл.9 Правилника»повремено хранитељство примењује се за дете и младу особу са сметњама у развоју или здравственим тешкоћама,које живи у биолошкој или хранитељској породици и које се смешта у другу хранитељску породицу на краћи период у циљу предаха и очувања капацитета биолошке,односно хранитељске породице за даљу бригу о детету и младој особи или превенирања кризних ситуација које могу да угрозе функционалност породице. Повремено хранитељство може трајати неколико часова дневно,од једног до 15 дана у континуитету а на годишњем нивоу до 60 дана.

-У хранитељској породици може бити на повременом хранитељству више деца и младих особа током године али не више од двоје деце и младих особа истовремено.

-Како би се обезбедио континуитет односа повремено хранитељство детета и младе особе се реализује по правилу у истој хранитељској породици.

- Ако се план реализације повременог хранитељства за дете и младу особу не остварује дуже од три месеца врши се поновни преглед и преиспитивање сврхе повременог хранитељства.

-Хранитељи су поред непосредне бриге о детету и младој особи током трајања повременог хранитељства дужни да раде на својој општој и индивидуалној обуци за конкретно дете и младу особу.

-Повремено хранитељство примењује се и за дете старије од 10 година које је на дужем смештају у установи социјалне заштите ,за децу без родитељског старања у циљу стицања искуства породичног модела живота и припреме за самостални живот.

Услуге домског смештаја обезбеђују се деци и младима, одраслим и старијим. Одраслим и старијима обезбеђује се становање и задовољење основних животних потреба као и здравствена заштита, а деци и младима обезбеђује се уз то и приступ образовању. Домски смештај обезбеђује се кориснику коме се не могу обезбедити, или није у његовом најбољем интересу, останак у породици, услуге у заједници или породични смештај. Одлуку о домском смештају доноси Центар за социјални рад.

Омогућено је да се ,услед недостајућих капацитета за смештај одраслих и старих у установе социјалне заштите чији је оснивач РС, корисници приликом смештаја изјасне , да ли желе , да буду смештени и у приватне домове на територији Републике Србије, па се спроводи поступак и доставља документација на исти начин као и за установе које су основане од стране Републике.

На територији Града Краљева лица са сензомоторним оштећењима имају удружења која посредују у остваривању права у оквиру којих раде клубови за та лица.

Права и услуге у социјалној заштити које се финансирају из буџета Града Краљева

У складу са Законом о социјалној заштити, Град Краљево обезбеђује следеће групе услуга социјалне заштите:

1. Дневне услуге у заједници, које поразумевају активности које продужавају боравак у породици као што су помоћ у кући и дневни боравак

Помоћ у кући могу да користе стара и изнемогла, хронично оболела и друга лица која нису у стању да се сама о себи старају, а живе сама, или живе у домаћинству са другим лицем које из објективних разлога није у могућности да им обезбеди адекватну негу.

Помоћ и нега у кући обезбеђује се обављањем неопходних кућних послова (одржавање чистоће стана, припремање лаких и брзих obroка, прање и пеглање), помоћ око одржавања личне хигијене, набавка намирница, лекова и других потребштина, помоћ у шетњи, комуникација са другим институцијама које су значајне за кориснике и помоћ око остваривања здравствених услуга.

Центар за социјални рад одлучује о коришћењу услуге применом одредаба закона о социјалној заштити као и Одлуке о социјалној заштити града Краљева док услугу обезбеђује Центар локалних услуга.

Учешће корисника у плаћању услуге зависи од њихових прихода и примењујући Правилник о мерилима и критеријумима за утврђивање цене услуге и учешћа корисника и сродника у трошковима услуге.

2. Услуге смештаја, као што је:

Смештај одраслих и старијих у прихватилишта
Привремени смештај за жртве насиља у породици
Привремени смештај у кризним ситуацијама

Приватни смештај у прихватилиште и прихватну станицу, односно услуга привременог смештаја у прихватилиште признаје се лицима која су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице (деца и млади, жртве насиља у породици, одрасли и стари). Корисник може користити услуге прихватилишта до успостављања одговарајућег облика заштите, а најдуже до 30 дана, уз могућност продужења права за још 30 дана, када за то постоје оправдани разлози, по процени Центра за социјални рад.

Потребу за смештајем у прихватилиште утврђује и смештај корисника врши Центар за социјални рад, довођењем од стране службеног лица полицијске управе и самoinицијативним доласком.

2. Услуге смештаја, као што је:

Смештај одраслих и старијих у прихватилишта
Привремни смештај за жртве насиља у породици
Привремни смештај у кризним ситуацијама

Приватни смештај у прихватилиште и прихватну станицу, односно услуга привременог смештаја у прихватилиште признаје се лицима која су изненада остала без смештаја или из других разлога морају да буду збринута ван своје породице (деца и млади, жртве насиља у породици, одрасли и стари). Корисник може користити услуге прихватилишта до успостављања одговарајућег облика заштите, а најдуже до 30 дана, уз могућност продужења права за још 30 дана, када за то постоје оправдани разлози, по процени Центра за социјални рад.

Потребу за смештајем у прихватилиште утврђује и смештај корисника врши Центар за социјални рад, довођењем од стране службеног лица полицијске управе и самоиницијативним доласком.

Интервентни смештај у кризним ситуацијама. Услуга интервентног смештаја у кризним ситуацијама пружа се: жртвама насиља, злостављања и занемаривања у породици (деца, одрасли и стари), као и старим лицима, која немају адекватну породичну бригу и услове за становање, а обрађени су за смештај у установу социјалне заштите и чекају на реализацију истог.

У зависности од процене стручних радника Центра за социјални рад, лица из предходног члана могу се сместити у установу социјалне заштите или у хранитељску породицу припремљену за ургентни смештај. Интервентни смештај може трајати до 7 дана, с тим што постоји могућност продужења овог рока на још 7 дана у изузетно компликованим ситуацијама, а по олуци Стручног Колегијума Центра за социјални рад.

3. Услуге подршке за самосталан живот као што је
становање уз подршку за младе који се осамостаљују
Персонална асистенција

Лични пратилац

Услуге које су успостављене и које су регулисане одлуком Града Краљева су:

Услуга становања уз подршку за младе који се осамостаљују, ради лакше интеграције у заједницу. Услуга је
доступна младима узраста 15 до 26 година који немају могућности да живе у биолошким или сродничким
породицама,

Обезбеђује се у трајању од 1 године по процени Центра за социјални рад,

За реализацију ове услуге обезбеђена су 3 стана а у складу са Споразумом Министарства, Града Краљева и
Центра локалних услуга.

Персонална асистенција је доступна особама које су пунолетне

- Са процењеним 1 и 2 степеном подршке

- Које су корисници уверљане туђе неге

- Који су радно ангажовани или активно укључени у удружења или образовни програм

Потребна документација:

Копија л.к.

Копија решења туђе неге

Потврда о ангажовању радном или образовном

Уз то је донет и правилник који прописује критеријуме за учешће корисника у цени услуге персоналне
асистенције

Лични пратилац детета је услуга која се пружа у складу са Одлуком о правима у социјалној заштити града
Краљева, Одлуке о допунама одлуке о социјалној заштити Града Краљева Сл.лист 22/18 а која припада деци,
којима се у мишљењу интересорне комисије предложи и сматра потребним услуга личног пратиоца.

Лични пратилац има задатак да деци која су упућена у образовни систем, предшколског или школског узраста,
који је подршка у свакодневном функционисању у социјалном окружењу. Услов је да дете буде корисник
накнаде за туђу негу и помоћ.

Право се остварује у Центру за социјални рад док услугу пружа центар Локалних услуга.

Оснивањем Центра локалних услуга Града Краљева, децембра 2017. године, омогућено је ефикасније
пружање услуга корисницима са територије Града Краљева а које се и даље остварују тако што се захтев
подноси Центру за социјални рад, који врши обраду, процену и доноси решење о праву на коришћење
услуге подносиоцу захтева, док реализацију саме услуге, ангажовање лица која пружају услугу и праћење
врши служба Центра локалних услуга.

4. Услуге очувања и унапређења живота породице као што су

- Социјално едукативне
- Саветодавно терапеутске
- Мобилни тим за хитне интервенције

Услуге неодложних интервенција подразумевају:

- осигурање безбедног окружења за децу, одрасле и старе (жртве насиља),
 - неодложно укључивање система социјалне заштите у случајевима вршења кривичних дела малолетника,
 - благовремено упућивање на здравствено збрињавање корисника,
 - благовремено упућивање корисника на услуге других система и других ресурса у локалној заједници.
- Услуге неодложних интервенција обезбеђује се кроз 24-часовну доступност Центра за социјални рад. Центар за социјални рад је у обавези да обезбеди услуге неодложних интервенција у складу са критеријумима приоритета реаговања, а у сарадњи са осталим институцијама које се агажују по јасно утврђеним процедурама у решавању кризних ситуација.

5. Иновационе и остале услуге у складу са потребама локалне заједнице као што су социјално становање у заштићеним условима и дневни центар за старе.

Социјално становање у заштићеним условима обебеђује се појединцу или породици у стању социјалне потребе, који немају решено питање становања и пружа се у наменски изграђеном објекту, без могућности откупа.

Корисници социјалног становања у заштићеним условима могу бити:

- корисници новчане социјалне помоћи,
- самохрани родитељи,
- стара лица,
- лица која су као малолетна била под посебном заштитом државе (старатељство, хранитељство, смештај у установу социјалне заштите или другу породицу),
- особе са инвалидитетом,
- избегла и интерно расељена лица,
- друга лица по стручној процени Центра за социјални рад.

Поступак за коришћење услуге спроводи Центар за социјални рад, доноси решење о признавању права на коришћење услуг и упућује корисника у центар локалних услуга
Центар локалних услуга управља објектом, решава о спорним питањима, закључује уговоре о међусобним правима и обавезама.

Месечну обавезу учећа корисника у трошковима смештаја утврђује Центар локалних услуга.

Саветовалиште

Грађани могу користити услуге **Саветовалишта, које се организује као Саветовалиште за предбрачне, брачне и породичне односе** при Центру за социјални рад.

У Саветовалишту се реализују психолошко-педагошке, социјалне и правне услуге.

6. Градском Одлуком је регулисан и **вид материјалне подршке**

Право на материјалну подршку, се остварује ради задовољења и обезбеђења егистенцијалног минимума и подршке социјалне укључености корисника.

Материјална помоћ у новцу се обезбеђује у виду

-Једнократне новчане помоћи, највише 3 пута годишње, а највише до износа новчане социјалне помоћи, а на годишњем нивоу у збиру не више од просечне нето зараде запослених и Републици Србије.

-Ванредне једнократне помоћи које се остварују када у породици, несрећним случајем наступи смрт Када се појединац тешко разболи или по оцени тима центра за социјални рад у породици наступи изузетно тешка ситуација. Услов за ванредну помоћ је да приход породице не прати износ просечне зараде у РС по последње објављеном податку статистике. Може се одобрити само 1 пут годишње.

Социјалног укључивања корисника једнократне новчане помоћи, значи да корисници могу бити упућени у јавна предузећа ради обављања одређеног броја сати друштвено корисног рада сразмерно висини новчане помоћи.

- Право на помоћ у природи признаје се појединцу или породици у облику:

Бесплатног оброка у народној кухињи

Опремању корисника за смештају у Установу социјалне заштите или породицу

Зависно од расположивих средстава повремено се могу се обезбедити и други облици помоћи у природи (нпр.прехранбени или хигијенски пакети)

Адресе и контакт телефони:

Центар за социјалну заштиту

Адреса: Моше Пијаде 26/А

Тел: 036/331-744, 036/331-490

e-mail csrkaljevo@gmail.com

Градска управа града Краљева

Адреса: Трг Јована Сарића бр.1.

Тел: 036/306-000